

Typen – schrijven (div artikelen)

1. <https://wij-leren.nl/verschil-schrijven-typen-ontwikkeling-handschrift.php>
2. <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/wie-schrijft-onthoudt-beter~b7f856a9/>
3. <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/08/28/het-kinderschrift-is-onleesbaar-geworden-12657161-a1571273>
meer schrijfproblemen, dyslexie verklaringen, automatisering krijgt te weinig aandacht, schrijfvaardigheid wordt weinig belangrijk geacht, onderwijzers leren het minder goed, altijd communiceren, motorische en cognitieve ontwikkeling, lesstof beklijft beter
4. <https://www.uu.nl/onderwijs/onderwijsadvies-training/publicaties/tips-voor-studenten/aantekeningen-maken-wat-werkt-beter-pennen-of-tikken>
schrijvend onthoud je meer, door verwerking van de stof tijdens het maken van aantekeningen.
5. <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2194882-met-je-laptop-in-de-collegezaal-dan-haal-je-lagere-cijfers.html>
6. <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/hoogleraar-verbiedt-laptops-in-college-alsof-ik-tegen-een-muur-van-zombies-praat-~bed684d8/>
typen gaat sneller, schrijven dwingt tot keuzes/structureren, neiging tot afleiden
7. https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/4w/4w_magazine_2013-3.pdf (d.d. 31 jan 2019)
het 1^e artikel schrijven versus typen: wat zegt de neurowetenschap door Jolien Francken (door schrijven ontstaat een uniek motorprogramma, betere letter herkenning, leeshersengebied meer actief, ontwikkeling basale motorische vaardigheden).
8. <http://www.handschriftontwikkeling.nl/> (27febr, leg je laptopweg)
studies ondersteunen de stellingen: gebruik van laptop bij colleges leidt tot lager cijfers, begrijpen de stof minder, laptop kan afleiden. Voordeel: opslag en beter leesbaar. Beste: typen en samengevatte aantekeningen.
9. <http://www.handschriftontwikkeling.nl/> (artikel: waarom schrijven, daarom)+ literatuurlijst
Argumenten voor schrijven:
 - ❖ motorisch (afstemming zenuwen-zintuigen-spijeren) positief effect op grote en fijne motoriek
 - ❖ neurologisch (linker- en rechterhersenhelft moeten samenwerken, hersenontwikkeling, -activiteit en -functie wordt ontwikkelt: bijv. ruimtelijk inzicht, visueel onderscheidingsvermogen. Hogere cognitieve niveaus worden aangesproken (denken, taal, geheugen)
 - ❖ ruimtelijke oriëntatie (afstanden schatten, begrippen als boven, onder, links, rechts)

Typen – schrijven (div artikelen)

- ❖ psychologisch (oefenen=discipline, concentratie, denken, zelfvertrouwen)
- ❖ sociaal (communiceren, rekening houden met de ander (kan die het lezen), jezelf presenteren,
- ❖ praktisch (stroom uitval, bevordert schoolprestaties, hanteren van gereedschappen, voordeliger, lukken=voldoening)
- ❖ historisch (sporen achterlaten, zandtekeningen, onthouden we laatste ontwikkelingstrap wat betreft hersenontwikkeling, motorische vaardigheid en persoonlijke ontwikkeling)
- ❖ therapeutisch (handschrift is bewegen, emoties beïnvloeden die, problemen signaleren)
- ❖ steun bij lezen (letter herkenning eerder en beter), motorische geheugen ondersteunt het visuele.

10. <https://snellezen.com/noteren/>

tips: pen en papier, kleur, eigen woorden, steekwoorden, Cornell-methode

11. <https://www.stuvia.nl/knowledge-base/samenvattingen-maken/wat-is-de-beste-manier-van-aantekeningen-maken-tijdens-college#>

typen: correctie, opslag, sneller, terugvinden, verkopen, afleiding groter
schrijven: onthoud beter, filtert belangrijke zaken, kan papier verliezen,
college gaat te snel